

## Mühendislik ve Mimarlık Haftası Kutlandı



**TMMOB Mühendislik ve Mimarlık Haftası, İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından gerçekleştirilen bir dizi etkinlik ile kutlandı. 15 Ekim 2012 tarihinde Yenişehir Gıda Çarşısı'nda bulunan TMMOB Birlik Parkında İzmir İl Koordinasyon bileşenlerinin katılımı ile basın açıklaması ile başlayan haftada, 16 Ekim 2012 tarihinde Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Beno Kuryel söyleşisi gerçekleştirildi, 17 Ekim 2012 tarihinde "Son Yasal Düzenlemeler Kapsamında Kentsel Dönüşüm, Değişim" başlıklı bir panel düzenlendi ve aynı günün akşamında Hüsnü Arkan konseri gerçekleştirildi.**

TMMOB Birlik Parkı'ndaki basın açıklamasında; "TMMOB 58 yıllık onurlu geçmişinden aldığı güçle kamu çıkarlarını korumaya, mesleğin ve meslektaşın haklarını savunmaya, emekten ve emekçiden yana politikalar üretmeye, eşit özgür ve demokratik bir Türkiye'de barış içinde bir arada yaşamı savunmaya devam **edecektir" denildi. Savaş değil barış, kin ve nefret değil sevgi ve kardeşlik, rantsal değil kentsel dönüşüm, sağlıklı güvenli gelişen ve kalkınan İzmir ve Türkiye dileği yineleni.**

AKP iktidarı tarafından uygulanan neoliberal, faşizan politikaların mesleğimiz, halkımız ve ülkemizin içinde bulunduğu baskı ve sömürü koşullarını giderek ağırlaştırdığına yer verilirken, Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler, Suriye'ye emperyalist müdahale girişimleri içerisinde ülkemize biçilen rol ve Kürt sorununda

tırmandırılan şiddet ortamı geleceğimiz açısından daha karanlık günlerin bizleri beklediği işaret edildi. ABD'nin Ortadoğu'daki emperyalist politikalarının taşeronluğuna soyunan siyasi iktidarın Meclisten geçirdiği teskere ile Suriye ile savaşa girmenin koşullarını yaratma gayreti bir kez daha hatırlatıldı. Hatay, Antep, Urfa Mardin gibi Suriye sınırındaki kentlerimizde yaşayan halkımızın can güvenliği kalmadığı dile getirildi.

Ülkemizde uygulanan neoliberal ekonomi politikalarının; işsizliği yoksulluğu derinleştirdiği, emek alanını esnetip güvencesizleştirerek sömürüyü kurumsallaştırdığına dikkat çekilen açıklamada, komisyonlardan geçerek Meclis gündemine gelen "Toplu İş İlişkileri Yasa Tasarısı" ile ülkemizin ucuz, güvencesiz, emek cenneti haline getirilmek istendiği, örgütlenme önündeki barikatların güçlendirildiği, sermayeye dikensiz gül

bahçesi verilme istendiği ve kamu çalışanlarının güvencesizleştirildiği vurgulandı. **Son yapılan elektrik, benzin, mazot, doğalgaz ve ÖTV zamları ile savaş bütçesinin hazırlandığı hatırlatılarak, savaşa değil emekçiye, emekliye, sağlığa, eğitime bütçe isteği tekrar dile getirildi.**

Siyasi iktidarın TMMOB ve bağlı odaları etkisizleştirilip yetkisizleştirilmeye çalışılma gayreti sürmektedir. **Bu çerçevede görev üstlendiği görülen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, çıkarttığı yönetmelik ve tebliğlerle meslek odalarının kamusal denetimlerini hukuksuz bir şekilde kaldırmayı amaçlamıştır. Ne yazık ki İzmir'de de yerel yönetim buna boyun eğmiş yasallığın arkasına sığınarak İzmir Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nde kabul ettiği İzmir İmar Yönetmeliği ile Odaları yapı denetim sürecinde kamusal denetimden uzaklaştırmıştır.** İzmir

Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nin 12 Ekim günü yapılan toplantısında ise kendi ifadeleri ile önceki değişiklikte unutulmuş göz ardı edilen bölümler düzeltilerek nihai amaca ulaşılmıştır. CHP ve AKP grupları birbirlerine teşekkür ederek ne kadar uyumlu çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bizler **TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu olarak İzmir'i sağlıklı, güvensiz, niteliksiz yapı üretiminden, plansız gelişmekten korumak için, mesleğimizin onurunu korumak için, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkmak için tüm çabamızı sürdüreceğimizi buradan bir kez daha ifade ediyoruz.**

Prof. Dr. Beno Kuryel ile gerçekleştirilen **"Mühendislik, Matematik ve Felsefe Örgüsü"** konulu söyleşide, kapitalist sistemin insanı sadece emeği ile değil, tüm varlığı ile sömürdüğünü dile getirdi. "İnsanı tüm varlığı ile sömüren bir sistem, insanın düşünmesini istemez. Bugün üniversitelerde sistem, felsefe gibi konuları birer genel kültür dersi olarak görüyor. Ben bunu genel kültür olarak değil, toplumsal bir sorumluluk olarak görüyorum. Ne yaparsak yapalım, bir felsefenin etkisi altında yaparız" şeklinde konuştu.

Yaşayan her kuşağın, kendisinden sonra gelen kuşağı kendine benzetmeye çalıştığına işaret eden Kuryel, "Buna 'ideolojik yeniden üretim' diyoruz ve en iyi biçimde Althusser'in

belirttiği üzere bunun en önemli aracı okuldur" dedi. Konuşmasında, 'araçsal akıl'a ilişkin eleştirileri noktalarını sıralayan Beno Kuryel, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bugün eleştirdiğimiz araçsal akıl, yani faydacı akıldır. Bir mühendislik tasarımı yapmak için felsefeye hiç ihtiyacımız yoktur. Ancak bu tasarım olduğu yerde durmaz. Toplumsal dinamiklerle, siyasi tasarımlarla buluşur. Araçsal akıl, düşünceyi yöntemin gölgesinde bırakır. Bunun karşısına felsefeyi getirmek durumdayız. Araçsal aklın en önemli özelliği tarihe çizgisel bakmasıdır."

Beno Kuryel, matematiğin zekâ ürünü olmadığını, bunu böyle göstermenin ise ideolojik olduğunu dile getirirken, matematiğin bir kültür olduğunu ve tarihsel bir evriminin bulunduğunu söyledi. Kuryel, **"Modernite ve onun esiri olan liberal düşünce tarihi dondurmıştır. Bu düşünce, tarihi bize hep geçmiş olarak anlatmaya çalışıyor. Oysa tarih bugündür. Bugünden geçmişe baktığımız zaman bir tarih yazıyoruz"** diye konuştu. Kuryel matematiği 'gözlemsel somutun, soyutlamalar eşliğinde zihinsel somuta dönüşümü' şeklinde tanımladı. Kuryel, konuşmasının ardından katılımcıların sorularını yanıtladı.

Son Yasal Düzenlemeler Kapsamında Kentsel Dönüşüm, Değişim başlıklı 17 Ekim 2012 tarihinde Tepe-kule Kongre ve Sergi Merkezi'nde iki

oturum halinde gerçekleşen panelin ilk oturumuna İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi **Doç. Dr. Semahat Özdemir**, Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı **Hasan Topal**, İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı **Ayhan Emekli**, Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı **Zeki Yıldırım**, Jeofizik Mühendisleri Odası adına **Prof. Dr. Atilla Uluğ** ve Jeoloji Mühendisleri Odası adına **Bülent Turhanlar** konuşmacı olarak katıldı. Doç. Dr. Semahat Özdemir, hali hazırda yapıları çevrenin güvenli ve yeterince estetik değere sahip olmadığını belirtti. Geçmişten beri sorunların kaynağı olarak gecekonduların gösterildiğini dile getiren Özdemir, **"Ancak planlı ve ruhsatlı yapılaşmalarda da sorun var. 1999 depreminden sonra bunun ülkeye bir faydası olacağını ve gereğinin yapılacağını düşündük. Yürürlükteki imar yasaları gözden geçirilseydi yeterliydi. Kentsel dönüşüme ilişkin birçok belirsizlik bulunuyor"** dedi.

Hasan Topal; kentsel dönüşümde bir kırılma süreci yaşandığına işaret ederek, **"Yapılan yeni düzenleme ile, bu düzenlemeye aykırı diğer kanunların hükümlerinin uygulanamayacağı belirtiliyor. Dünyada bütün baskıcı rejimlerin kanunları, yasaları olduğunu unutmamak lazım"** dedi. Topal, kentsel dönüşümün, ekonomik, sosyal, teknik, mekânsal birçok verinin analizinin esas alınarak yapılması gerektiğini vurgulayarak, "Mülk sahiplerinin mülkiyetlerinin değerlendirilmesinde, bölgede yenileme sonrası oluşacak değer üzerinden bedel takdiri yapılmalıdır" diye konuştu. Avrupa'nın değişik kentlerindeki kentsel yenileme uygulamalarına dair örnekler sunarak, **yeniden düzenlemelerle ülkemizde var olan imar yasası normlarına uyulmayabileceğini, planlanan alanlarda spor alanlarına, eğitim**





**(okul), park-bahçe ve hastane gibi kamusal alanlara yer verilmemesinin önünün açıldığının altını çizdi. Büyükşehir belediyesi sınırlarında yer alan fabrika, tersane, rafineri gibi yapıları içermeyen bir yasaya sağlıklı kentleşme için planlama yapmaya engel olacağını belirtti.**

Denetime açık, katılımcı ve şeffaf bir planlama sürecinden geçmiş, kamusal alanları özenle planlayan, raylı toplu ulaşım seçeneği sunan kentleşmeye gereksinim duyulduğunu yer verdiği sunumunda kentsel iyileştirmenin sosyal ayrılmaya yol açamayacak şekilde gerçekleştirilmesinin önemini hatırlattı.

Ayhan Emekli; Türkiye'nin büyük bir bölümünün deprem bölgesi olduğunu, ancak yapı stokuna dair sağlıklı bir veri bulunmadığını söyledi. **Binaların deprem performanslarının uygulanacak yöntemlere göre değişebileceğini dile getirerek açık ve denetlenebilir bir sistem içinde çalışılmasının önemine değindi.**

Zeki Yıldırım; Bizim bütün bildiklerimizi reddeden ve büyük bir felakete yol açacak olan yasa ve yönetmeliğin acilen yeniden ele alınıp düzeltilmesi gerektiğine değinerek, **yasada yer alan Riskli Alan, Riskli Yapı ve Rezerv Alan kavramlarının planlama kriterlerini karşılamadığının altını çizdi.**

Atilla Uluğ; kentsel dönüşüm yasasının, sermaye ve rant çevrelerine

yeni alanlar yaratmayı amaçladığını dile getirdi. Yasaya dair, **toplumsal çıkarların yerine kişisel çıkarların geçeceği endişesi bulunduğunu paylaşarak, bu çalışmalar, halk için yerinde yenileme şeklinde olması gerektiğine değinerek, yer yapısı ihmal edilerek kentsel dönüşüm yapılamayacağını** belirtti.

Bülent Turhanlar; afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi adını taşıyan kanunda afet'in tanımlanmaması eleştirerek, dönüşümün aynı alandaki binaların yıkılıp yerlerine yenilerinin yapılması anlamına gelemeyeceğine dikkat çekti. İzmir ve çevresinde 13 adet ana fay bölgesi bulunmaktadır. Örneğin Balçova bölgesinde dönüşüm yapılmak isteniyor ancak ilçeden 7 büyüklüğünde deprem üretebilecek bir fay geçiyor ve bu, tamamen rantsal amaçlı bir seçim olduğunun altını çizdi.

Hasan Topal'ın oturum başkanı olduğu panelin ikinci oturumunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden Erkan Yaşacan, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden Turan Dilek ve İzmir Barosu'ndan Ayşegül Altınbaş yer aldılar. Erkan Yaşacan; kentsel dönüşüm yasasının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı karalama kampanyasına dönüştüğünü iddia ederek, ancak yasayı tek başlarına uygulamayacaklarını, uygulamanın bir ayağının belediyeler, bir ayağının Bakanlık, bir ayağının da vatandaşlar olacağını dile getirdi. Kentsel dönüşüme hayır

demenin abesle iştigalden başka bir şey olmadığını, ister belediye yapsın, ister bakanlık, bu dönüşüm gerçekleşmesi gerektiğini dile getirdi.

Turan Dilek; Belediyenin kentsel dönüşüm projelerine ilişkin bilgilendirmede bulundu ve bu projelerin sosyal dönüşüm uygulamaları ile birlikte ele alınması gerektiğini belirtti. Bu süreçte sadece yapıların değil, yaşamların da dönüşüme uğradığını vurguladı.

Ayşegül Altınbaş; Kentsel dönüşüm yasasındaki muğlak tanımlara dikkat çekerek, örneğin; yasada, evleri yıkılanlara ilişkin; bakanlık kira ödeyebilir, dendiğini, bunun, hukuki güvenlik ilkesinin ihlalinden başka bir şey olmadığını dile getirdi. **Geri çağırma hakkının, direnme hakkının, protesto hakkının, konut doku-nulmazlığının, yerleşme hakkının, mülkiyet hakkının, hak arama hakkının, barınma hakkının, afet yasa-sı ile ihlal edileceğini dile getirdi. Riskli yapılara hizmet sunulamaz dendiğini, savaş halinde dahi işgal edilen yerleşim yerlerde hizmetin (elektrik-su vb.) kesilemeyeceğini, bunun savaş suçu kapsamında olduğunu, bu yasa ile bu yetkinin kendi vatandaşına karşı uygulanmak üzere verildiğinin altını çizdi.**

Yasanın bu haliyle mevcut yapıların iyileştirilmesine dair bir hüküm içermediğini, yıkım isteğini belirterek, **hukuk devletinde "özel standartlarda plan-proje yapabilir" kavramının olmadığını vurguladı.** İdare tarafından yargı süresinin 60 günden 30 güne düşürülmesinin kabul edilemeyeceğini, yürütmeyi durdurma kararı verilemez denmesinin ise en tehlikeli kısım olduğunu tekrar hatırlattı.

TMMOB Mühendislik ve Mimarlık Haftası etkinlikleri, 17 Ekim Çarşamba akşamı Alsancak'ta Ziraat Mühendisleri Odası Lokali önünde, ücretsiz gerçekleşen Hüsnü Arkan konseri ile sona erdi.